BARCELONA 11 JANER 1907 — ANY V.—NUM. 151

Surt el divendres

LA TRALLA

5 c.

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materies relligioses, polítiques y socials. (Declaració de la VII Assamblea de la Unió Catalanista).

L' AMNISTÍA

Al fi ha passat ja per tots els requisits legals el discutit decret d'amnistía, no sense que per passarhi se l'hagi sotmés avans á tota mena de dilació y entrebanchs ab el xorch propósit de retardar alguns dies més la lliberació dels nostres companys.

La concessió, ó millor dit, l'otorgament forsós d'aquest decret, ha sigut una de les més grosses demostracions de la inestabilitat y ridiculesa de la famosa lley de jurisdiccions. No ha sigut l' amnistía una gracia concedida pel govern de sa plana y espléndida voluntat; ni ha sigut l'efecte d'un cop polítich dels que devegades s'han de fer pera solucionar perills de circonstancies momentánies; ha sigut única y verdaderament el triomf del voler del poble catalá, que, amparat en la rahó y la justicia, ha arrencat dels émuls de la tiranía y l'absolutisme una decidida retractació d'aquella enormitat jurídica que ha vingut á posar en greu perill els més respectables drets de ciutadá.

Are'ls nostres dignissims companys fruhirán per obra d'aquesta rectificació la llibertat que indegudament perderen. Mes ab tot y esser això una vera alegría pera tots nosaltres, no vol dir que 'ns poguém donar per satisfets considerant que ab aquesta amnistía estigui ja resolt el plet que sostenim ab els nostres enemichs. Cert es que ella representa una vergonyosa derrota pera aquella lley objecte del actual moment polítich, peró no es menys cert que aquesta derrota y aquesta victoria son senzillament d'ordre moral promotor tantsols de resultancies positives.

Acabém de posar la primera pedra. Are es necessari trevallar de ferm pera aixecar ab robustesa y seguretat tot lo restant del monument que ha de simbolisar el triomf de la Llibertat y la Democracia de Catalunya.

Les nostres ánsies de Justicia no's poden veure satisfetes ab aquesta amnistía que es una engruna de lo que 'ns pertocava. Ens anima y ens encoratja no més el pensar que l'hem obtinguda contra el desitj de tots els que manen y á despit del feixuch y enredat mecanisme de les regles oficials d'aquest estat. Això ens dona esperanses pera noves lluytes, adquirint el convenciment de que acabarém del tot ab aquella draconiana disposició, donchs are tornarém á tenir aprop nostre á aquells companys que ab son entussiasme y sa intelligencia sabrán portar á la gestació del nostre lliberament el fruyt saborós del seu esfors, mes refermat avuy per les fuetades dels que aixís se creyen acabar ab el llur amor á Catalunya.

Mes ¿qué haurém de dir de lo succehit ab la aplicació de la amnistía?

Sortida la lley á la *Gaceta* del día 5, al moment de compaginar, dimecres, encare no han pogut respirar l' ayre de llibertat els empresonats, encare no poden retornar tranquils els exilats.....

¿Quines persones, quines coses són les que ho impedeixen?

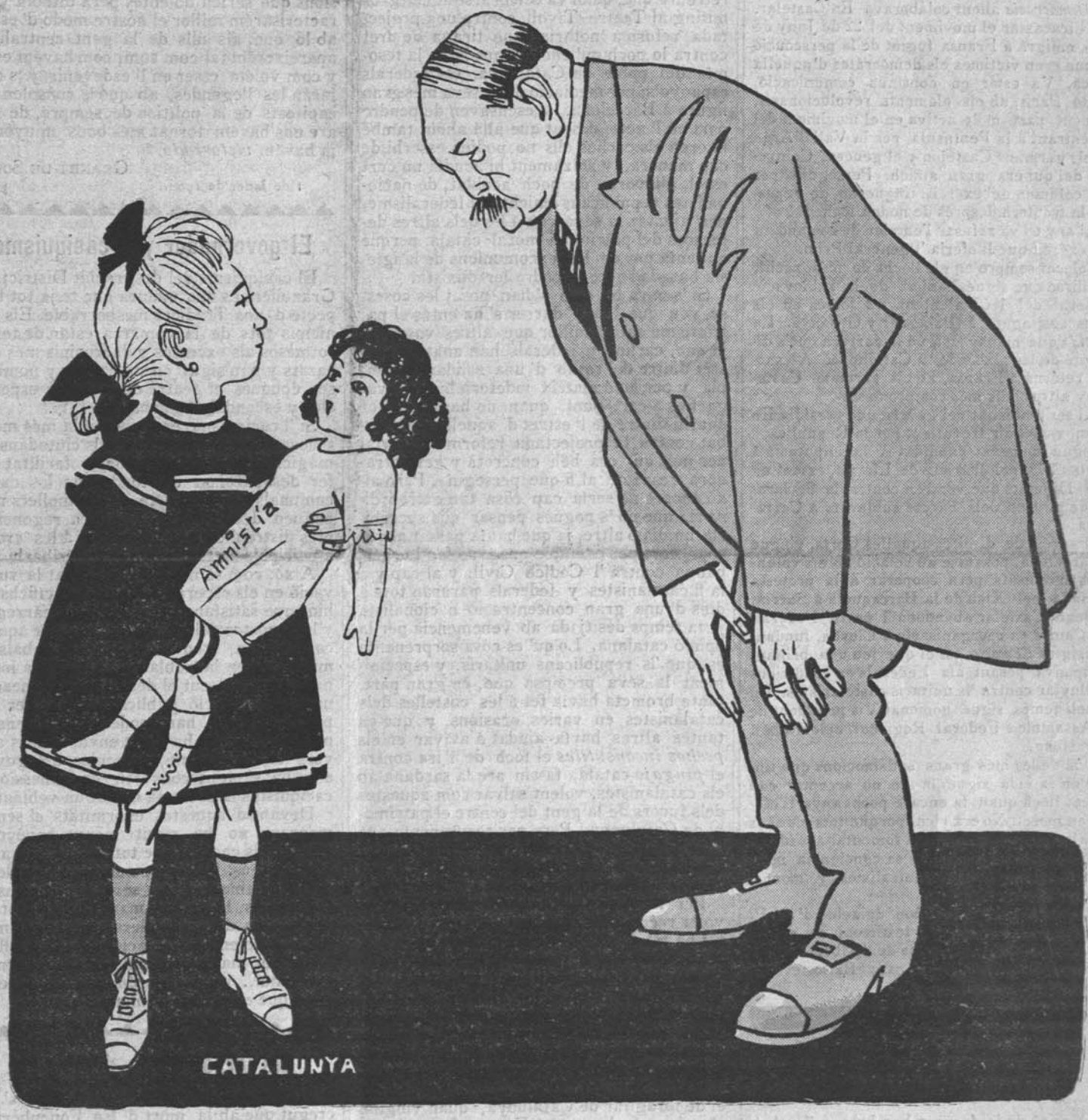
Gnom

El nostre Sancho

Vaja, prou, senyor manzano,
posis ben al descubert
y no 'ns amagui la *trampa*
y 'l *cartón* que vosté té,
que lo qu' es aquí á La Tralla
ja fa temps que li veyém.
Aquell regust centralista
se li nota molt, per més
que procuressin taparli
ab unes dosis d' incens
que va donarli la prempsa
al ocupar el govern.
Vosté será un *caballero*
jo ja vull creure que ho es,
pero vosté no 'm resulta
y no 'm resulta perque
reuneix totes les *gracies*
dels altres colegues seus.
Are ha esclatat una bomba.
¿No es *caballero* vosté?
¡Donchs á tornar per l' *honrilla*
ó á la *meseta* ab exprés!
y no 's quedi fent el *Sancho*
desenterrant el clixé
de que si el pueblo le ayuda
l' autor será descobert.
Al poble no li pertoca,
el poble dona els diners
perque se 'l lliuri de cassos
horripilants com aquest.
Vosté sabía de sobres
el personal deficient
que d' *allí dalt* li servía
un *mala pata* furest,
donchs ab la fama que duya
vosté de *recto* y demés,
no devía admetre 'l cárrech
decoratiu del govern,
que ab la rutina de sempre
á Barcelona serveix
perque vosté y en *memento*,
y 'l gran tresols y vosté
passin el temps seguint *pistes*
y mantenint confidents,
gastant els fondos d' higiene
com si no fossin de Deu.
Y aixís transcorren els dies
fins que 'ls vehins aborrerts
ja no 's recorden de bombes
ni dels autors ni vostés,
qu' es á lo únich que 's tira
qu' es tot això que convé
perque la nómina 's firmi
d' aquets inútils agents
de *carrilleras* y sabres
que 'ls catalans soportém.
Donchs si no fa aquet punt d' home
que li pertoca de fer,
deixi d' un cop la tramoya
d' equilibrista despert,
y digui, soch com els altres,
un infelis dependent
qne tinch de fer lo que volen
per conservar els fideus,
y he de passar la tongada
ó seguint *pistes* á temps,
ó descubrint á *carlistes*,
ó preparant á ratets
exposicions martingales
que fassin riure á la gent.
Parli ab entera franquesa,
sinceritat y res més,
que 'l coneixém á La Tralla,
que no 'ns enganya vosté,
el del *criterio* y el *tacto*,
el d' aquell *celo* mateix
ja patrimoni d' en fuentes
y d' en binova y demés.

Pep de La Tralla

REGAL DE "REYS„



—¡Miri! Me l' han portada *de cartró!!!*

L' Albert Camps y Payrat

Desgraciadament nostres sospites se confirmaren. L'Albert Camps morí 'l dimecres de la senmana passada á Lleyda, ahont tenia per amichs á tots els séus coneguts fos quina sigués llur *classe social,* pensessin com volgues sin en materies polítiques ó relligioses

Ferm sempre en sos ideals de República y Autonomía, no refugí may la discussió ab els més caracterisats unitaris y carlins, quins acabaven dihentli que *si tots els federals siguessin com ell, no dubtarien en acceptar el Programa d'En Pi y Margall.* Respectuós ab tothom, de tothom havia estat sempre respectat; per aixó al acte de són enterrament, al que hi concorregué gran gentada, s'hi veyen representats el Republicanisme y el Carlisme, els descreguts y capellans y canonges de la ciutat del Segre.

La vida política del conseqüent Federal comensá quan En Pi sostenia enérgica campanya, desde *La Discusión,* contra 'l periódich *La Democracia* ahont colaborava En Castelar.

Al fracassar el moviment del 22 de Juny de 1866, emigrá á Fransa fugint de la persecució de que eren víctimes els demócrates d'aquella época. Va estar en contínua comunicació, desde Paris, ab els elements revolucionaris, prenent part molt activa en el moviment del 67, entrant á la Península per la Vall d'Arán ab els germans Castejon y el general Contreras del qui era gran amich. Perseguits per una columna del exército, tingueren de repassar la frontera després de nodrit foch.

Al any 68 va refusar l'empleu de comandant del exército que li oferia 'l general Prim.

Colocat sempre en els llochs de més perill, pot dirse que sigué l'ánima de la sublevació Federal del 1869, alentant les forses en els fochs sostinguts á Balaguer y Organyá. La *partida* que manava sigué la darrera que's disolgué de les aixecades á Catalunya. Aleshores retorná á Fransa, ab els germans Castejon y altres dels més compromesos.

Al ser amnistiat pel govern que presidia En Prim, va seguir trevallant per la República.

Sigué nomenat candidat á la Diputació á Corts el 73, pel districte de Lleyda, essent un dels Diputats que votaren contra la declaració de pirates dels barcos sublevats á Cartagena.

Després de disoltes aquelles Corts, vingué á Barcelona, posantse ab relació ab els voluntaris movilisats pera cooperar á la protesta iniciada pel Xich de la Barraqueta á Sarriá.

Quan Castelar abandoná 'l partit Federal, En Camps va reorganisarlo á Lleyda, fundant y dirigint *El Pacto,* ab el que feu una brillant campanya posant als Federals en condicions de lluytar contra 'ls unitaris castelaristes. En aquell temps sigué nomenat Vis-president de la Assamblea Federal Regional, celebrada á Barcelona.

Una de les més grans satisfaccions que tingué en sa vida sigué la de no acceptar cap elevat lloch quan, fa encare pochs anys, li oferia en moret. No era rich, porque tots els seus cabals els havia destinat á fomentar sos ideals federatius; pero son cor y sa conciencia no 's venien als polítichs centralistes y monárquichs.

¡Descansi en pau el bon deixeble d' En Pi y Margall! Y rebin el testimoni de nostre condol els parents y amichs de l'Albert Camps y especialment nostre company Ballester son nebot.

El governador y les bombes

D' ensá de la derrera bomba que 'l *migitori* de la Rambla está vigilat per *sus cuatro costados.* La policía no trobant al autor del cas s'escarrassa en buscar... la perduda. Sens dupte deuhen creure que 'l misteriós anarquista se presentará francament al *lugar del suceso* á declarar el seu delicte.

Actes aixís farien riure si no fessin fástich. El senyor manzano segueix tan tranquil estudiant el projecte d'Exposició y sense recordarse de la *exposició* permanent que disfrutém els barcelonins. Y en tant no se descubreixen als autors dels atentats dinamiters, malgrat haver dit el governador que possehia detalls de coneixensa del veritable autor. Nosaltres asseguratiem que aquets detalls els té efectivament. Algú se ho ha pres de broma ó ha dit que era una planxa més del senyor manzano. Nosaltres no ho creyém aixís. El senyor manzano coneix als que posaren les bombes de la Rambla de les Flors y el Pla de la Boquería y altres llochs concorreguts de Barcelona.

Es clar que sí... el senyor manzano va tan sovint á *allá dalt* y coneix tant aquella gent!

ULLADA AL 1906

No 's pot negar que l' any que acaba de transcorre ha estat beneficiós pera la causa catalana. Els catalanistes, avans desconeguts per molts dels catalans que militaven en els partits polítichs y per molts altres que, sense militarhi seguíen al peu de la lletra les admonicions dels diaris polítichs, han deixat d' esser aquells *cuatro locos,* aquells minyons estranys dels cabells llarchs, aquells sagristans que s' ensorraven la post del pit á cops de puny pels voltants dels confessionaris. Are són una gent que sembla que té rahó en lo que diu del Estat y de Catalunya y que, si bé potser va una mica massa enllá ó massa depressa, hi ha vist de més lluny que l' altra que fins are li feya broma, pero que al últim ha rectificat aquesta conducta pera enmotllarse poch ó molt á la seguida pels catalanistes.

Fins dels homes d'aquells partits polítichs que més se decantavan cap á la banda de Catalunya, els catalanistes, avans de l' any passat, no 'n rebíen sino refusaments y paraules poch falagueres, y no hi ha perque retreure que, quan va celebrarse aquell gros miting al Teatre Tívoli contra una projectada reforma notarial que tirava de dret contra lo poch qu' encare queda de la fesomía del poble de Catalunya, els federals espanyols, per mediació de la séva més gran figura á Barcelona, s' escusaven de pendre part en l' acte, dihent que allá ahont també hi eren els carlins ells no podien esserhi de cap manera, y solzament hi acudía un curt estol, allavores de poch acoblat, de nacionalistes republicans amichs del federalisme, per' ajuntar la séva veu á les dels altres defensors del patrimoni moral catalá, perque no tenía por de les excomunions de la iglesia basada sobre la pedra lerrouxista.

Si 's mira bé com s' han posat les coses, se veu que l' any darrer s' ha entés el patriotisme catalá millor que altres vegades, ja que, carlins y federals han anat de brasset dintre del rotllo d' una solidaritat ampla, y per aixó mateix indeterminada y vaga fins á cert punt, quan no havien pogut anarhi dintre de l' estret d' aquella del combat contra la projectada reforma notarial per més qu' era bén concreta y gens erradora respecte al fi que perseguía. Pero aixó encare no sería cap cosa tan extraordinaria que no 's pogués pensar que succehiría un dia ó altre, ja que havía passat altres cops, com per exemple quan se feu la campanya contra 'l Códich Civil, y al cap y á la fi catalanistes y federals pararán tots á dins d' una gran concentració nacionalista ja fa temps desitjada ab vehemencia per la opinió catalana. Lo qu' es cosa sorprenenta es que 'ls republicans unitaris, y especialment la séva prempsa que, en gran part, tanta brometa havía fet á les costelles dels catalanistes en varies ocasions, y que en tantes altres havía ajudat á avivar en els *pechos inconsútiles* el foch de l' ira contra el *pingajo* catalá, fassin are la sardana ab els catalanistes, volent salvar com aquestos dels furors de la gent del centre el patrimoni de Catalunya. Pero per sorprenenta que sigui, no deixa de semblar certa, y cal alegrarsen forsa d'aquesta nova orientació que acosta als unitaris cap al ideal autonomista.

Per més que hi ha qui s' empenya en no voler reconéixer el gran bé que la Solidaritat ha fet á Catalunya y pretén destruirla seguint ordres de *allá dalt* y en pro dels vividors de la política, es evident que per lo menys ha servit pera que no's barallin sorollosament, com ho havíen fet, homes d' idees polítiques diferentes, pero que tenen una igual obligació de portarse com á gent culta, y que ademés d' aquest servey pot ferne un altre també molt apreciable, ó sia el de foragitar de Catalunya, quan vinguin eleccions de diputats á Corts, als representants cuners qu' encare fressejen com si fossin á casa séva y substituhirlos per catalans de cara y ulls que posats *allá dalt* donin una idea séria del poble catalá y de que 'l seu mohiment polítich no es cosa de quatre noys de casa bona que volen lluhirse. Nosaltres, al escriure aquestes ratlles, no 'ns proposém donar concells als directors de la Solidaritat, perque no els necessiten de ningú, y molt menys d' infusoris com nosaltres; pero sí que 'ns proposém, com á nacionalistes que som, expressar del mateix modo que 'ns surt del cor, el nostre modo de sentir respecte á lo que, en vista á les eleccions, ha de fer el Nacionalisme, pera no exposar á perills greus la causa nacionalista, qu' está molt per demunt de cada hu dels especials matissos que 'l Nacionalisme integren.

O bé 's reuneix, avans de que 's presentin les eleccions, una Assamblea Nacionalista ahont hi vagin tots els que ho són y no han d' amagársen, y allá s' acorda que sigui lo que ha d'enténdrers per dogma Nacionalista y l' actitut que han d' adoptar á madrit els diputats que vulguin dirse nacionalistes, ó bé ningú s' ha d' atrevir, ni en la campanya electoral ni després d' ella s' hi triomfa, á adjudicarse la representació del catalanisme en bloch, perque si aquest temperament que dihém no ve adoptat, podrá donarse el cas de que 'l Nacionalisme sembli un gibrell de cargols, ó tal vegada aygua calenta. Cada grupu catalá, sino 's fa primer l' Assamblea y no's bateja als candidats en la fé certa de principis innegables, indisfressables, refractaris essencialment á qualsevol atenuació, valents com es valenta la veritat, encare que devegades escandalitsi als tímits y als hipócrites, tindrá tot el dret que vulgui á dir qu' ell es el grupu més coratjós, més actiu, més hábil, ó més nodrit; pero no tindrá cap dret á dir que representa al Nacionalisme ó Catalanisme, y usurpará la representació d' ell si devant dels homes de la política centralista s' alaba de que el portaveu de tot el pensar de la nostra terra.

Enteném qu' es convenient parlarnos ab franquesa els nacionalistes y, fins, que fentho ajudarém ab un esfors mes eficás á la obra de sanejament que la Solidaritat se proposa, perque fugirém de caure en confusions que serían dolentes pera tothom y caracterisarém millor el nostre modo d' esser, ab lo que, als ulls de la gent centralista, apareixerém tal com som, com havém estat y com volém esser en l' esdevenir y 's desfarán les llegendes, ab que 's consolen els capitosts de la política de sempre, de que are ens havém tornat més bons minyons y ja havém *victoreado.*

GRANET DE SORRA

1 de Janer de 1906.

El governador y 'l caciquisme

El caciquisme del desgraciat Districte de Granollers es una malura que te ja tot l'especte d' una Tradició inesborrable. Els municipis tots de la comarca están de temps sotmesos als excessos y lladrocinis més descarats y han sigut en diferentes y nombroses épocques el teatre de funestos espectacles y escandaloses arbitrarietats.

Si 'l caciquisme es de per sí la més monstruosa negació dels drets dels ciutadans y 'l mágich poder que ab la major facilitat sab fer desapareixer els fondos de les caixes comunals, al Districte de Granollers no 's neguen drets perque no se 'n regoneixen ni 's distreuhen fondos perque á les arques municipals no tenen temps d' arribarhi.

Aixó, com es natural, ha portat la sublevació en els esperits d' aquells pacífichs vehins que satisfán penosament les cárregues y'ls impostos del municipi sense que aquest, com deuría, traduheixi aquells cabals en millores per la població. D' aquesta indignació n' ha nascut el desitj de desbancar ab una ferma acció pública als que per son propi benefici s' han apoderat dels bens comunals, més tot ha sigut envá, donchs allavors el mecanisme miraculós del govern civil ha sapigut convertir en adhessió als caciquistes la protesta de tot un vehinat.

Devant d' aquestes enormitats el senyor manzano no ha sigut menys benévol y amich dels cacichs que tots els altres antecessors seus. El senyor manzano ha aplegat protectorament á casa seva als cacichs de Granollers. El senyor manzano ha protegit als cacichs de Granollers. El senyor manzano ha defensat als cacichs de Granollers. El senyor manzano es un cacich. El senyor manzano... ja 'n parlarém més un altre dia de lo que es el senyor manzano.

Els lerrouxistes de Premiá

Els lerrouxistes de Premiá de Mar s' han cregut que ab la mort d' En Foncuberta l' Associació Catalanista d' aquell poble estava desesperada. Per aixó l' altre dia sortiren ab un solt insertat en *La República* de Mataró en el que deyen que á Premiá no hi havía cap catalanista que no fos clerical.

Embusteros y mal intencionats! A Premiá hi han molts y molts catalanistes que son lliberals y revolucionaris ab un coneixement de la Llibertat y la Revolució més exacte y més complert que tots vosaltres. A Premiá els catalanistes no volen ni necessiten quefes com vosaltres y per aixó no han defallit en entussiasme després de la mort d' En Fontcuberta.

Proves evidents y nombroses tenim qu' aixís ho demostren y que si cal donarém á coneixer.

Dihém per are que molts y molts socis d' aquella entitat nacionalista protesten avuy enérgicament d' aquest motiu que no volen ni 'ls escau.

Dia 15.—Número de les Dones Catalanes.
Literatura, política, art, música
8 planes. — 10 céntims

Records d' exilat

Pera'ls que sofrím desterro, ens ha sigut dolorós trovarnos á cada pas ab catalans que desconeixen per complert el moviment deslliurador que s' opera en nostra Catalunya.

Semblava que dins del gran nombre de catalans que viuhen á Fransa devia trovarhi quelcun caliu que fes recordarli la terra estimada. Donchs nó; salvant alguna que altra excepció, y encare isolada, els catalans aquí residents restaven sense coneixement exacte de lo que al nostre poble passava, y si ho han sapigut, ha sigut mercés als que perseguits pel centralisme hi hem buscat refugi avans que deixarnos empresonar.

Recordo molt bé que no faltava qui deya ab tota sa bona fe, que'ls que'l centralisme havia tingut á bé perseguir deviem quedarnos dins de casa disposats á deixarnos *anular* quan qui té facultats pera ferho ho tingués per convenient.

Recordo també haver contestat á aytals opinions que no trobava pas encertat aquest procedir, puig sempre he cregut que'ls que lluyten per un ideal de llibertat no deuhen prestarse á esser carn dels mateixos que'ls empresonen.

¡Quant y quant molt més práctich no resulta el trovarse en terra ahont l'enemich no hi té cap forsa, fent propaganda á ne'ls molts catalans que cal prepararlos pera que ajudin als que tindrán de deixar la Patria pera lliurarse de la persecució de son enemich? Els trevalls realisats pels desterrats será sempre d'aquells que per sí sols pendrá ufana y facilitará medis de vida als nous obligats desertors de la Patria.

Pera'ls que hem tingut la sort ó la desgracia de passar al devant de tot l'estol de foragitats que forsosament se trovarán en el cas de cercar refugi en terra extrangera, la nostra estada ha sigut un trevall contínuu de propaganda, ja sigui desfent erros, ja creant y arrelant conviccions. ¡Que ne han sapigut de coses que les tenien ignorades molts dels nostres germans d'aquesta altra part dels Pirineus!

Molts eren els quins al parlárloshi per primera volta dels motius que'ns havien obligat á traslladarnos en terra extrangera, semblaven no donarse compte de que fos possible que'l nostre poble se trovés en un moviment tan fort d'opinió que'l centralisme ja tractés d'esbravarse acabant de suprimir la poca llibertat de que disfruten els fills de la democrática terra catalana.

Ells, que sols sabien que en nostra hermosa Barcelona cada dos per tres s'hi feyen esplotar bombes que causaven moltes desgracies, y que aixó era la causa de que molts extrangers no hi volguessin anar. Ells, que sols havien sentit á dir que'ls unitaris, ab en lerroux al devant, eren els amos de nostra terra, els hi semblava un somni que tot d'un cop poguessin convences que'l poble catalá lluyta ab totes ses forses pera rescabalarse dels drets que li han sigut robats de mica en mica.

Peró si la estranyesa ha sigut gran pera la majoríssima part d'ells, en cambi es consolador de veure que se'ls hi fa esbategar el cor de catalá y que procuren que aquells que s'han sacrificat per la séva Patria trovin els medis necessaris pera viure y poguer prosseguir en sa penosa tasca d'apóstol convensut.

¡Com s'equivocaven els que suposaven que de reixés endins hauriem fet quelcom práctich, quelcun servey á la Patria, al ensemps que sentariem plassa d'homes convensuts sempre disposats á carregar ab les conseqüencies dels nostres actes!

Nosaltres no refugím pas de carregarhi ab les conseqüencies dels nostres actes, per aixó'ns en ferem solidaris, peró no tampoch per aixó creyém que 'l convenciment d' un home en sos ideals tingui necessitat de demostrarlo prestantse á que l'inutilissin; el demostra més clarament prosseguint sos trevalls dins la situació en que s'ha vist obligat á colocarse, que per dolenta que sigui may arrivará á poguerse comparar ab la que li haurien proporcionat sos opressors.

Permétimse que després d'aprop d'un any de desterro *voluntari,* y allissonat per la experiencia, me refermí més y més en que sols tenim d'ajupirnos per la forsa, y que sols per la forsa devém passar les portes d'aquell edifici que tan gráficament han descrit companys que la dissort els ha fet coneixer.

A bon segur que'ls nostres enemichs no voldrien pas altra cosa que poguernos ficar entre parets: aixís ens privarien les accions y debilitarien les nostres forses físiques y morals.

¡Que n'hi ha de diferencia de possehir 6 ó 7 metres d'espay mancat d'ayre pur y de tota distracció que pugui alleugerir la pena que causa l'allunyament de les afeccions més íntimes, ó bé tindre la llibertat d'anar de l'una á l'altra part del món sense que l'

enemich á qui's combat ho pugui privar, ans al contrari, combatentlo cada dia ab més energíes y poguer fruhir del goig de anar despertant esperits endormits que demá ajudarán á un altre germá, obligat també á seguir el mateix camí y que'ls hi portará altres noves que fassi més odiós aquest centralisme asquerós, que arreu hont posa ses grapes deixa la farúm infecciosa d' un cos xacrós que's mor per moments!

Cal convéncesen que entre reixes sols poden estarshi els criminals d'ofici. Jamay els que lluytém defensant ideals nobles y en layrats hem de caurehi en els paranys del enemich. ¿Qué més voldria aquest? Això sí que seria entregarse al sacrifici inútil.

Deixeu que arribin els altres 25 de Novembre, que pobre del quin hagi tingut massa confiansa ab l'enemich, que tal volta passará anys y anys que no podrá parlar ab ningú, sense que al ferho hi trobi cada vegada les reixes de ferro que á tants d'altres que's passejen deurien guardar.

Si'ls fets realisats no tenen esmena, com sembla que's resisteixen á posarnhi en el moment d'escriure aquestes ratlles, nosaltres, els exilats, podrém esser obligats á restar quelcom apartats de la Patria, peró la nostra lliure acció contra tot lo podrit que convé enderrocar, ningú ens la privará.

¡Y... creyeu que será una feyna que la farém ab gust!

P. Manen y Artes

Cavaillon (Fransa) Desembre 1906.

El governador y'l joch

El governador, aquell governador á qui tothom considerava com á un *rara avis,* ens ha resultat femella.

Aquella moralitat, alló de que 'ns havía de fer felissos, s' ha desfet com un nuvol d' estiu, y si bé alguna vegada feu quelcóm que algú interpretá massa lleugerament, com á distintiu del seu modo de ser, imparcial y honrat, are tothom pot véure que sobre governadors no 's poden fer calendaris, car per bons, per honrats que siguin, per bé que sembli que fagin anar les coses que 'ls hi son encarregades, han de tenir entés els catalans que pel sol fet d' esser representants del govern central, sempre serán dolents, sempre farán inmoralitats y sempre representarán la tiranía.

Aquí tenim un senyor, que com tots sabém, l' altra vegada que sigué autoritat, semblá que realment havía complert ab el seu dever, y fins no se li escatimaren elogis, per part d' alguns que encare creuhen ab els actes bons dels governadors.

Nosaltres en aquella ocasió ja ho diguerem. Aquesta gent no pot ferne may de coses ben fetes, y si alguna vegada no fan mal, en el veritable sentit de la paraula, es perque no se 'ls presenta ocasió.

O sinó vostés mateixos, vegin lo que passa ab el joch á Barcelona. "La Real de Cazadores„ cada dia més descaradament, ompla de dol families ab son joch inícuo. Els clássichs *tuguris* de nostra ciutat engoleixen els jornals de milers de trevalladors. Les maquinetes automátiques, aquestes cases de joch ambulants, funcionen sense parar per tot arreu, á les mateixes barbes de la policía, á la propria cara del governador *model,* d' aquesta autoritat que havía vingut fentse entendre que volía moralisar nostra ciutat, que volía ferla culta y digne.

Y ell mentrestant tant fresch, tant convensut, de que la moralitat s' ha fet per altres terres que hi tenen governadors d' una altre classe dels que 'ns facturen desde *allá dalt.*

Es inútil que insistím, es inútil que cridém l' atenció dels governadors sobre 'ls actes esmentats; més no per això deixarém de pegar fort y dret á fi de desfer la llegenda que s' ha anat formant de que 'l nostre governador es quelcóm mellor que 'ls altres que han vingut á *moralisarnos.* Es pitjor, es molt pitjor, perque ab la capa d' una moralitat que no 's veu, ni 's veurá may, els ciutadans de Barcelona viuhen confiats y per tant exposats á tota mena de malifetes.

Sobre un projecte

He llegit en el número 148 del periódich La Tralla un article titulat "D' Ensenyansa obrera„ y com ho esplica prou bé l' articlista, obrera en el sentit d' obrers manuals. Aquí va, donchs, l' humil parer d' un obrer.

Confesso que 'l projecte 'l trobo admirablement beneficiós pera la classe obrera. ¿Puig qué més bonich que després de la jornada poguer rebre del director, patró ó fabricant unes quantes llissons d'instrucció? ¿Qué més bonich, repeteixo, que 'l poguer veure tan amistoses relacions entre 'ls dos elements de que 's compon la societat? Y quant de plaher pels que estimém de debó á Catalunya, que 'l poguer veure realisada en una part la idea de la Unió Catalanista.

Quantes aspreses s'anularien si aytal projecte se pogués dur á la práctica! Més aquí vé lo difícil; el poguerho dur á la práctica; s' hi oposen moltes coses, avans que tot el que patrons, fabricants, etz., diguemne la burgesía, avans que tot, repeteixo, deurien formarse idea del paper que representen dins la societat, deurien pensar que tantsols son els intermediaris ó 'ls administradors de la producció dels que trevallém, no deurien creures com avans que son els dominadors del mon com s' ho pensava ser la antiga noblesa, deurien pensar que 'ls obrers també som homes de carn y ossos com ells, no considerantnos com á máquines humanes que moltes vegades els hi exigeixen més de lo que poden donar.

Peró la inmensa majoría (salvo honroses excepcions) no ho pensen això, y fins diré que miren de que l' obrer no arribi ab sos escassos medis á proporcionarse una instrucció un poch sólida, puig ben bé saben que un home instruhit veu més horitzó en la Vida raquítica y plena de privacions que passém nosaltres; ells saben bé que l' home instruhit se li desperten més sos desitjos de gosar, té més gust artístich y com que voldría proporcionarse aquets gustos, se trobaría que donades les relacions tivantes avuy per avuy entre 'l capital y 'l trevall, tindría que esser rebelde y péndresseles, per lo tant, de la classe burgesa; això y molt més ho saben ells y aquí está 'l que no fomentin més l' instrucció, puig molt al revés d' això trobarém que 'ls que sostenen certs espectacles inmorals, peró de luxo, son les classes acomodades, y desengányinse, si 'ls directors fan això, ¿qué farém els dirigits qu' hem rebut una instrucció tant mesquina?

Hora sería ja que en nostra benvolguda Catalunya comensessen á desapareixe certes tivantors entre abdós elements y 's comensés á tractar de la unió en tots los articles del capital y 'l trevall, com ja se n' han fet ensaigs y donen bons resultats.

Si, senyors patrons y fabricants de totes menes, el projecte que proposa En Ramón Puig y Negre es digne de acceptarlo y no es tantsols qüestió de bona voluntat com diu ell, es també qüestió d' un xich més de generositat; qu' entre l' obrer catalá encare n' hi han y som la majoría que aspirém á un benestar intelectual y económich millor que 'l qu' hem sofert fins are.

Y are un prech á la burgesia Catalana. A vosaltres que vos titoleu casi tots catalanistes y de quin amor á Catalunya n' heu donat moltes voltes probes, doneune una vegada més y mireu de posar en práctica (com més aviat millor) en part el programa de la Unió Catalanista referent á les qüestións entre 'l capital y 'l treball; y quan nó, interinament, sapigueu distingir del obrer que vol dignificarse ab l'instrucció, ab l' altre que ab llurs fanatismes rojos cau en sectarismes que fan que tot sovint tinguém de deplorar fets com els no hi ha gayre ocorreguts dins casa nostra.

Feu ho aixís y ab un xich més de generositat marxarán els dos elements de comú acort y no 's vessará may més sang obrera en lluytes fratricides á quines l' han dut en primer lloch, sa ignorancia, y després prédiques de doctrines qu' enfosqueixen el cervell del proletariat.

Bruno Gili

Al Sr. En Ramon Puig y Negre

Present.

En el número 148 de La Tralla corresponent al 21 del corrent Desembre he llegit un article que porta per firma el vostre nom y cregueu que m' ha satisfet y omplert de joya.

Es molta veritat lo que diheu, pero jo, que fiu trevalls, meus particulars, pera fer demanar als trevalladors, grans y xichs una escola al amo de la fábrica, instalada com vos diheu, en lo mateix edifici, puch assegurarvos quan difícil es.

Jo tenía seguretat absoluta que si 'ls interessats ho haguessen volgut, avuy, si no en unes hores en altres, els trevalladors, á qui jo interessí, tindríen ensenyansa gratuita y bona, y potser sense plegar més tart, sinó durant les hores del trevall; pero vaig trovar una oposició tan difícil de véncer que me donguí per vensut.

Al primer moment els xicots (de 14 á 16 y 18 anys) acullíen ab entussiasme el meu progecte, alguns dels homes també, pero aquestos xicots no depenen en absolut del amo, sino que son ajudants dels trevalladors y aquestos son els que'ls lloguen y despatxen quan els convé y en el cas meu, la forta oposició fou dels fadrins, no dels ajudants, car no volgueren cedir gens de temps ni exercir llur influencia en los ajudants destruhint aixís una institució, tan benefactora com crear una escola pagada pel mateix amo.

¿Quines rahons donaren? Feyen fástich sentirlos; la primera era de que ells no podien obligar als seus ajudants més que á complir en el trevall, que en les hores de trevall ells els necessiten, (y sápiguen que ells passen hores senceres fumant cigarrets), y no poden deixarlos pera res, y l'altra rahó es que si l'*amo* ó algú vol fer quelcom, que'l noy ó pares del noy vagin á la escola que vulguin pagantli 'ls gastos. Ja vos dich, fástich me feu sentirlos, y més essent tots ells dels que's queixen de la societat perque no educa al poble, mirant ab indiferencia com puja la classe obrera, sense més auxili que ses propies forses. Això diuhen ells y ells son el primer destorb.

Ja sé que no tots els obrers son com els del meu cas, peró jo tinch necessitat de fer constar que ja hi han patrons que tenen llurs fábriques al pla de Barcelona, y dintre mateix de la capital, que sense empentes de ningú s' han proposat fer, peró no han pogut.

Soch partidari de vostra idea, soch obrer, mes no de fábrica, peró desitjós de ajudarvos á fer quelcom de práctich, y ab el vostre article á les mans rependré lo que deixí.

Es vostre amich y s.

Joaquím Company

Barcelona 25-12-906.

FILOSOFANT

L' arribada d' en Ierroux

El senyor qu' havía fugit cap *allá dalt* deixantse el cor, diu que vol tornar. Y no es estrany. Nosaltres ja varem dir que'l seu cor eren els deutes. Y ell, es clar, no pot viure sense deutes. Per això els ve á buscar.

Pero, *detente corazón...* y no riguis de satisfacció tú refiat contratista ó magatzamé de mongetes ó fabricant de productes ó comerciant de panyos y teixits, al vesllumbrar, ab aquesta nova, el saldo de les teves factures, el senyor de la Cooperativa, de la *casa del pueblo,* de la *farmacia popular* y de la *sastrería ídem,* etz., no ve á buscar els deutes que te ell, sino els que tenen els altres. Els mateixos de la seva rústica finca, un temps espléndit palau, li han de satisfer temporalment el delma que ells els deixa pagar á cambi de que vagin á fer el rabech pel Pla de la Boquería ó á rebre alguna estomacada á la plassa de toros.

Això son deutes sagrats y respectabilíssims que s' han de pagar tal com mana la *ley de la democracia revolucionaria.* Ab tal *fausto acontecimiento* en lerroux vindrá revestit de la major solemnitat y acompanyat del mes distingit seguici en el que hi figurarán les figures més figures de la monarquía, espanyola. Les dones republicanes, no se sab si disfressades ó no anirán á rendirli els honors d' ordenansa y á manca d' aquestes, per que suposa que á l' hora de fer el dinar les dones de casa seva no estant per romansos, s' assegura que 'n mir y miró s' ha encarregat de portarhi totes les estrelles pera major *lluhiment* de la festa. Els ulleds farán al devant seu, y en obsequi á la concurrencia, varis exercicis gimnástichs pels que tant bona fama tenen adquirida. En vinaixa dirigirá unes evolucions eqüestres de moros alarbs, africans auténtichs *sin trampa ni tarugo.* Y finalment l' emperador emocionat y plorant d'íntima satisfacció doblará un xich sa greixosa espinada, allargará l' espléndit delma dels pobres masovers... y girará cúa entornantse *allá dalt* desde ahont prepara la Revolució.

Als acreedors desenganyats els fará una promesa—no ve d' una.—La de que al venir la República ja se 'ls tindrá en compte la seva paciencia y per lo tant se 'ls fará la part més grossa.

Thales

COPS AL BULTO

el liberal té la barra més gran del món.

No satisfet ab el xasco que li va donar aquell comerciant del carrer de Carders, qual nom no recordém, qui no va voler contestar á un dels séus redactors que estava empenyat en que li espliqués com y quan havía adquirit el décim premiat ab la segona de Nadal, are n'ha rebut un altre per l' istil á Sabadell.

Pero aquest ha sigut més gros; puig tot el poble hi ha pres part.

Sapigut es que la grossa de cap d' any va caure á Sabadell, y allí *el liberal* va enviar un redactor á preguntar á qui havía tocat.

Pero se n' hagut d' entornar ab la qúa entre cames, confessant en el periódich que ningú li ha volgut dir.

¿Y qui vols que tinga paraules ab tu?

Y precisament á Sabadell, d' ahont es fill en Manau, qui porta á la ratlla de cinch mesos de presó per mor de les vostres calumnies.

Y precisament á Sabadell, una de les ciutats més democrátiques de Catalunya, y per lo tant ahont hi ha més veneració per la llibertat del pensament y la paraula greument amenassada per vostres mentides.

Y precisament á Sabadell ahont fou pres En Manau per culpa vostra, y ahont casi era ahir que ressonava potent l' eco de la protesta popular, quan detingueren á n' En Manau, y ahont tants testimonis de simpatía hi rebé.

¿Cóm no vas compendre que á Sabadell no pots anarhi á buscar res? ¿Te penses que á la industriosa ciutat no hi ha memoria? Donchs t' has equivocat; y cada vegada que hi vagis rebrás un xasco per aquest istil.

Si vols que 't contestin y fassin cas de tu tens d' anar á altres terres, ahont no hi bategui l' ánima catalana.

A Sabadell, no.

◆◆◆

Els súbdits del barret ab coloraynes, volen fer creure de totes passades que 'l séu amo ha conseguit el perdó de tots els periodistes y obrers presos per causes polítiques; y ja en el terreno de la mentida, ahont s' hi troba com el peix á l' aygua, afirma que 'ls catalanistes erem contraris á que s' estengués l' amnistía á tots els delictes.

Això son dues gotlles tant grosses l' una com l' altra.

En primer lloch es mentida que nosaltres fossim contraris á que's concedís una amnistía general.

Y precisament ens en haviem de queixar de les limitacions fetes pel govern, ja que pel modo com se va concedir, erem més els catalanistes que 'n quedaven escluhits, que no pas els que hi quedaven compresos.

Tant es aixís que podém dir que la prempsa catalanista, malgrat les moltes denuncies sufertes, no s' ha beneficiat ab aquesta amnistía qu' en ferroux vol fer creure que s' ha otorgat en benefici nostre exclussivament.

Tant *¡Cu-Cut!* com *El Poble Catalá,* com *L' Avi,* tenen causes pendents per delictes calificats de *lesa* magestat, els quals no están compresos en la amnistía; y en quant á n' En Riu, ha sigut absolt de totes les causes que se li seguien menys una, per la que havia cumplert ja presó preventiva, y actualment no 'n tenia cap de pendent.

Nostre amich Folch y Torres, actualment exilat á Perpinyá, dels tres escrits que li van denunciar en nostra primera fulla extraordinaria sols n' hi entra un puig els altres están calificats d'injuries á la autoritat que tampoch hi vénen compresos; y solzament en Llangort, qu' está á Toulouse, es el que quedará complertament amnistiat.

Després d' això diguin si no sembla que aquesta amnistía hagi sigut dictada de manera que no hi entressin els periodistes catalanistes.

Lo que ha passat es qu' en lerroux per contes de demanar l' amnistía general com volien els republicans y catalanistes, ha conseguit, d' acort ab el ministre, que s' indulti á obrers y periodistes que sufreixen presó en diferents altres punts de la península; es á dir que lo que havía de ser una mida general se convertirá en distinció de notoria parcialitat á causa de la que SERÁN INDULTATS ELS QUE HAGIN COMÉS DELICTES CALIFICATS DE LESA MAGESTAT á *allí dalt* pero NO 'LS QUE 'LS HAGIN COMÉS A BARCELONA.

Pero ja veurán com encara tornarán á dir ab tota la barra, que en lerroux ha conseguit que s' indultés á tots.

¡Embusteros!

◆◆◆

Copiém del número del 13 de Desembre, del periódich anarquista *Tierra y Libertat:*

"En el periódico *el progreso* y en su sección "Los que trabajan„, se defiende constantemente el derecho que los obreros tienen, al ser despedidos de la fábrica, al abono del jornal de una semana, siempre que el despido no se le avise con ocho dias de anticipación.

Pues bien; de la imprenta *el progreso* ha sido despedido un obrero, fundándose en la necesidad de hacer economías, y al querer sus compañeros prestarle la solidaridad repartiéndose el trabajo, alegaron otro pretexto, que bien pudiera ser una infamia, y fué despedido sin el acostumbrado aviso ni pago.

Otro compañero nuestro que castigó las procacidades del encargado del mismo taller de manera *muy expresiva,* también ha sido despedido de igual modo.

Lo sorprendente es que esto ocurra en la imprenta de un periódico PROPIEDAD del *Redentor del Obrero,* y cuyo encargado es uno que se llamó anarquista y que fué muy perseguido por ser alquilon de 30 duros mensuales para responder de lo que otros escribian.

Hombre, hay que ser más pudorosos y guardar las formas„.

Pero no 'ns ha sorprés, puig el sistema de no voler pagar als caixistes ja 'l va usar quan dirigía "el progreso„ d' *allá dalt*.

La lley suposa que al obrer despedit li caldrá una senmana de temps pera tornar á trovar trevall y per aixó disposa que se li aboni aquesta pera que no surti tan perjudicat; y cal confessar que no peca pas de parcial en favor del obrer, puig especialment del modo qu'están les coses avuy dia tots els obrers desvagats firmarían en trobar feyna al cap d'una senmana.

Pero á n' el *Redentor del Obrero,* aixó no li convé.

Perque ab lo que tindría de pagar de senmanada en té per ferse uns quants techs, ó per comprar un caixó de bons habanos.

Y la redención bien ordenada
empieza por uno mismo.

◆●◆

En Romanones diu que no vol concedir á Catalunya res de la policía regional.

Nosaltres ja ho sabém; perque en vista del gran éxit que ha donat la policía que'ns van facturar d'*alli dalt,* llógich es que no vulgui cambiar de marca.

¡Ves si una policía de Barcelona podria trobar als autors de les bombes ab tanta rapidesa com la policía actual!

Pero aixó sí, are la reformará un altra vegada pera que encare siga millor.

Els hi fará fer unes capes quatre travessos de dit més llargues y les carrilleres una mica més curtes, y ja veurán quina policía mes bona que tindrém.

Será la enveja de la Xina.

◆●◆

El Nacionalisme es retrógado.

No cal que'ls hi digui qui ho ha afirmat una vegada més, perque ja ho haurán endevinat; pero aquesta vegada l'argument es aclaparador: el Nacionalisme es retrógado perque 'ls nacionalistes francesos representen la reacció.

Es igual que jo els hi digués: una cama... són quatre cames; perque *alli dalt* d'un llit ne diuhen una *cama* que acostuma tenir quatre cames.

¿Pero aquesta gent encare no saben que *nacionalisme* á Fransa vol dir al revés del *Nacionalisme* en totes les demés parts del món?

¿No sab que'ls francesos, com que confonen la Nació ab l'Estat, al dir nacionalistes volen dir *estatistes,* es á dir, el predomini del Estat en tots els ordres de la vida, y, per lo tant, complertament al contrari de lo que ab aytal paraula volém significar els catalans, viscains, txechs, irlandesos, etz., etz.?

¿No sab que'ls nacionalistes francesos, militaristes en grau superlatiu, foren els majors enemichs d'En Dreyfus, á qui 'ls Nacionalistes catalans varem felicitar ab motiu de la séva rehabilitació?

Donchs si no ho sab, que ho aprengui.

◆●◆

Llegeixin, pero primer agáfinse á la paret pera no caure.

De *el progreso,* firmat per l'Estévanez:

"Comprendo que los catalanes, por diferentes razones y sobre todo por negárseles la autonomía, concluyan por levantar francamente el estandarte del separatismo, lo que haría si yo fuese catalán como protesta máxima contra la insufrible centralización.„

Sí senyors, aixó es d'*el progreso.* ¿Qué hi diu en lerroux?

◆●◆

Telegrama d'en lerroux publicat per *el progresot*

"*Redacción progreso*
allá dalt, 3, 16.27.
Deberes políticos inexcusables obliganme á tomar parte en el mitin internacional pro Ferrer, que se celebrará la noche del 5 en Paris.
Salgo para allá esta misma noche.
Imposible, por lo tanto, estar ahi, como era mi propósito en la mañana del 6.
Hasta pronto, os abraza — lerroux„.

Aquest telegrama ha servit á *el progreso* pera donar un gran bombo á n' en lerroux; pero quan els seus súbdits estavan d' alló més entussiasmats ens telegrafian que no hi va badar la boca.

¡Planxa!

¿Qué ha passat? ¿es que 'n moret li ha prohibit enrahonar? ¿Es que té pór de fer enfadar als diputats monárquichs, que un altra vegada no 'l felicitarían al congrés, quan tornés á fer un altre discurs de quatre hores? ¿Es que 'n Ferrer no vol dar prous diners? ¿Es que 'ls republicans francesos han sapigut qui era, y li han negat la paraula, per pór de no deshonrar el mitin?

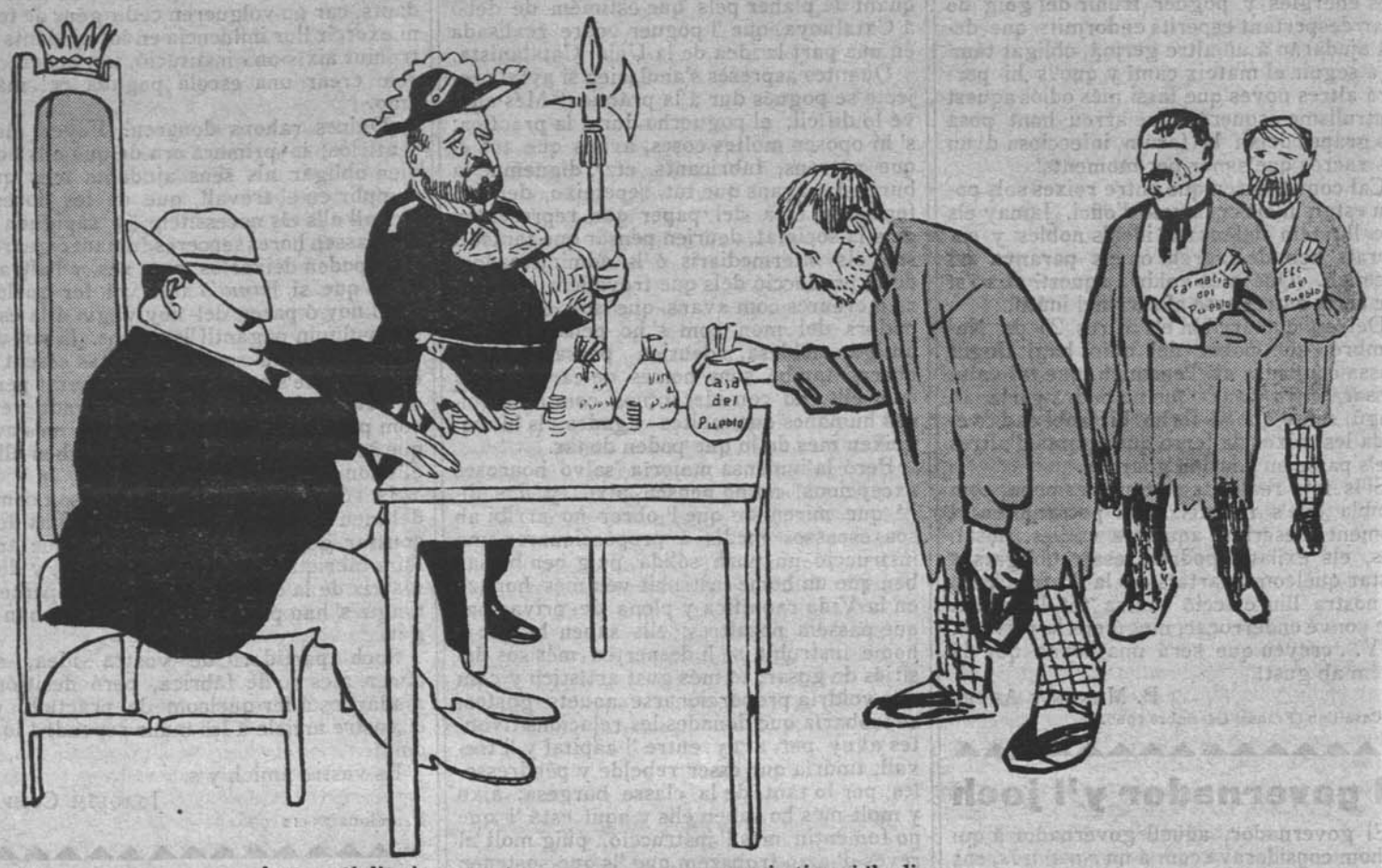
Aixó es lo més probable. Si 'l van coneixer els republicans portuguesos, també poden haverlo conegut els francesos; puig el que á Catalunya hi hagi tontos no vol dir que á tot arreu també n' hi tinguen d'haver.

Y ens ho fa creure encare més el fet de que un dels oradors francesos Mr. Basch, professor de la Sorbona va elevar també la séva protesta per la persecució que sufreixen els catalanistes y bizcaytarres, á quins en lerroux voldría veure rostits, segons proposava en el *alma en los labios.*

¡Quina ganyota que deuría fer l' ex-emperador al sentirho!

R. I. U.

Venint á recullir «el corazón»



Anéu, súbdits ignoscents
á pagâ á l' emperador
que quan ja tingui 'ls diners
desseguit tocará 'l dos.

Montserrat

Cada poble té quelcom característich. La silueta de la torre Eiffel ens recorda Paris, una pirámide Egipte, una plassa de toros espanya, turons altívols de Montserrat ens fan sentir Catalunya.

Es la montanya de tots els catalans, fins els que pretenen que no 'ls lliga res ab la Divinitat. Hi ha hagut poeta que més que un lloch dedicat á la mare del Christ hi ha vist un gran temple, á plé ayre, santificat pels druides en obsequi de Venus, font inagotable de bellesa. Tot lo que á ella pertany es catalá pels seus quatre costats; quan devegades hem sentit com escarnien el seu nom dihent *Monserrate,* ha ressonat aquesta paraula per les nostres orelles com una profanació...

Els esforsos que'ls monjos del monastir realisaren durant sigles passats contra de Catalunya colaborant vergonyosament á la obra de la seva castellanisació, tots els sabém; lo que no sabiem es que encare durés aquesta funesta tradició que en els moments actuals del despertar de les energíes catalanes, equival al desconeixement de la realitat y á una falta absoluta de sentit polítich.

Han volgut fer un periódich que fos son portantveu, y en la circular-prospecte comensen ja per dir *que el idioma que emplearán será el castellano,* encare que més avall afegeixin *que si la índole de los trabajos lo requiere también publicarán algún trabajo en catalán.*

Diverses personalitats de bastant relleu dintre del catolicisme militant espanyol han dit més d'una vegada que la pérdua de les possessions de mar enllá, era deguda casi exclussivament á la masonería, en quin cas hem de creure que no estém tan lluny com aixó de que á Catalunya tinguém constituhit el Katipunan. Y, com segons paraules d' un dels capdevanters del Catalanisme, Catalunya estimará á qui demostri estimarla més, ab aquets actes de servilisme á la obra del centralisme, els frares de Montserrat tant mateix están fent mérits pera obtenir les simpatíes de tota la nostra terra.

Al veure que en nom de coses enlayrades se pretén deturar la empenta reconstituyenta de la nostra personalitat, un tomba sense volguer la vista de la montanya tan estimada del gran poeta, y girantla envers la blavor infinita del Mediterrá, contempla amorosament aquelles ones que toquen també la terra en que'l Crucificat manava als apóstols que prediquessin la doctrina en la llengua de cada poble y treya als mercaders del temple.

R. ALIBERCH

FUETADES

En els nous pressupostos han apujat els sous als capitans y tinents.

Y en cambi han suprimit la subvenció al laboratori de que era director En Cajal, y en el que verificá els descobriments que li valgueren el mitj premi «Nobel».

Aquelles grans festes que se li feren *alli dalt* han vingut á parar á n'aixó: á tréureli la subvenció.

Y es que una cosa es divertirse ab la excusa de la ciencia y un'altra protegirla.

***

Tot just En Navarro Reverter trrcta de suprimir els consums, y ja á tot arreu hi ha hagut bullangues en contra del odiós impost, que han fet vessar sanch en varies poblacions importants.

Aixó demostra la poca confiansa que'ns han de inspirar les paraules dels ministres.

Parlen d'abaixar els consums y... inmediatament els consums s'apujen.

***

El Banch prepara una nova emissió de bitllets que sortirán el próxim mes de Mars.

¿Y els falsos quan sortirán?

***

Decididament la cassa es l'sport de moda.

Fins En Navarro Reverter diuhen que hi ha anat.

Per nosaltres que no se'n mogui, que mentres hi es estém d'alló més tranquils.

***

Aquella *gran* majoría anti-solidaria que 'ls lerrouxistes deyen que tenien á la Junta d' Unión Republicana s' ha tornat aygua poll.

La major part de delegats (que son solidaris) han constituhit una nova Junta separada dels antisolidaris; y com que aquets, que per contes d' anar contra la monarquía, sols se cuyden de combatre al Catalanisme y á la Solidaritat, are han quedat sols y tothom veurá que no son ningú, están tot enfurismats.

Y tracten de traydors als de la nova Junta.

Traydors ¿á quí? ¿á n' en lerroux?

¡Salut, soberana magestat!

***

En Navarro Reverter ha dit que are dividirá la península en regions com á primer pas pera arribar á la autonomía administrativa.

La noticia ens ha sorprés tant que l' hem llegit dues vegades.

Pero no s' entussiasmin perque aquesta divisió es pera poder cobrar els impostos.

Es á dir: es l' autonomía (!) pera fernos pagar.

Y no será més que una nova roda de la máquina burocrática centralista, que sols servirá pera colocar á uns quants amichs y gendres del ministre de les erres, y pera entorpir encare més la marxa de la administració.

Perque aquella gent no saben fer res més.

***

Varem rebre 5 *vals* triplicats repartits per la comissió de festes del «Mercado del Porvenir» qu' hem entregat á persones necessitades. Mercés.

Sentim molt qu' un mercat tant popular com es el de 'l *Ninot* que va engarlandar, aquestes fetes, ses parades ab nombroses banderes Catalanes, hagin redactat els *vals* en llengua forastera.

***

El telégraf ens comunica que 'l govern no vol concedirnos les 100.000 pessetas que 's van demanar com á subvenció pera la exposició de Belles Arts.

Nosaltres n' estém molt contents perque aixís ningú anirá á fer el ninot pera demanar cosas que per endavant ja se sab que no han de ser concedides.

***

Aquelles maquinetes de *ruleta* ja no funcionen.

No funcionen á la Rambla; peró al Paralel, sí senyor.

¡Y viva el gobernador!

***

Las cosas de palacio van despacio. Aixís ho diuhen els castiles; y, contra lo que succeheix ab ells, tenen rahó.

Al moll varen treure 'l diumenge, una dona ofegada, á les deu del matí.

¿Y may dirien á quina hora varen aixecar el cadavre?

Donchs á les dues de la tarde... del dilluns.

Els del *palacio de justicia* no van volguer que se entussiasmés y la van deixar 28 hores *á la fresca.*

***

Als reclutes als quins se va donar llicencia temporal, per festes, retornaren á llurs llochs.

Y quan arribaren á incorporarse, els varen dir que s' hayía prorrogat la llicencia.

¡Y encare dirán que no hi ha previsió!

***

El dimars, quatre criatures y tres regidors antisolidaris, promogueren esvalots á la Plassa de Sant Jaume.

Y 'l Sr. Omedes va actuar de policía.

Es á dir: els va deixar cridar tant com volgueren.

El comandant de la municipal *brilló por su ausencia.*

Qu' es per l' única cosa que pot brillar.

VIC. y ME.

Essent moltíssims els que 'ns han demanat CARTELLS ANUNCIADORS del Calendari, d' acort ab «La Reixa», n' hem fet un nou tiratge que 's vendrá á benefici de la mateixa.

Els CARTELLS anirán marcats ab el sagell de «La Reixa» y 's vendrán en aquesta Administració al preu de

UN RAL

Cartera de Comunicacions

Faritsela. No hi veyém cap relliscada. L' article resulta are fora d' actualitat. — *E. Ll.* Deuria enviarho á «Acció Catalana» de Sabadell. — *F. C. R.* L' «Acert» no vá; l' altre sí.—*R. T.* Arreglat anirá.

Número de les Dones Catalanes

8 planes de literatura, art, música, política; una presentació, del Dr. Martí y Juliá, President de la Unió Catalanista.

Paper superior — 10 céntims

Sortirá el dia 15

Imp. LA RENAIXENSA, *Xuclá, 13, baixos*